

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри гуманітарних і
правових дисциплін

Протокол № 24 від "25 серпня" 2018 р.

Зав. кафедри

 І.В. Шульженко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОСТІ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS **4**

Розробник: Ніколенко К.В.
доцент кафедри гуманітарних і
правових дисциплін

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 051 «Економіка»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	15
Практичні / семінарські, годин	10
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	95
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	1,7
самостійної роботи студента	6,3
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – окреслити перспективу поняття цивілізації, сутності трансформацій як таких, визначити сутність змін, що обумовлюють існування основних типів цивілізації та впливають на появу та формування сучасних цивілізацій.

Завдання: формувати у студентів чітке уявлення про культуру та цивілізацію та різницю між ними, ознайомити з історичними типами цивілізацій; вміти визначати основні риси та провідні характеристики цивілізацій; повідомити особливості трансформації як процесу; дослідити сутність сучасних цивілізацій, виокремивши специфіку їх трансформації.

Предмет: вивчення історичних типів цивілізацій та їх динамічний аналіз в сучасних цивілізаційних трансформаціях.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Поняття культури в сучасній соціальній думці.

Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація».

Тема 3. Трансформації як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції.

Тема 4. Історичні типи цивілізацій.

Тема 5. Соціальні трансформації сучасних цивілізацій.

Тема 6. Специфіка українських цивілізаційних трансформацій.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)	
	усього	у тому числі

		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію					
Тема 1. Поняття культури в сучасній соціальній думці.	21,8	4	2	-	15,8
Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація».	19,8	2	2	-	15,8
Тема 3. Трансформації як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції.	18,8	2	1	-	15,8
Разом за змістовим модулем 1	60,4	8	5	-	47,5
Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій					
Тема 4. Історичні типи цивілізацій.		2	2	-	15,8
Тема 5. Соціальні трансформації сучасних цивілізацій.		2	2	-	15,8
Тема 6. Специфіка українських цивілізаційних трансформацій.		3	1	-	15,8
Разом за змістовим модулем 2		7	5	-	47,5
Усього годин	120	15	10	-	95

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Поняття культури в сучасній соціальній думці	2
2	Семінар запитань і відповідь Філософський аналіз поняття «цивілізація»	2
3	Семінар – дискусія Трансформація як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції	1
4	Семінар з виконанням практичних задач Історичні типи цивілізацій	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Соціальні трансформації сучасних цивілізацій	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Специфіка українських цивілізаційних трансформацій	1
Всього		10

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію			
Семінар – розгорнута бесіда. Тема 1. Поняття культури в сучасній соціальній думці	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: філософська та культурологічна основи аналізу культури, матеріальна та духовна культура, види культур (народна масова, утилітарна, технічна, економічна). Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей. Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація»	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: виникнення терміна «цивілізація», теорії цивілізації. концепції Мірабо, Е.Тайлора, Л.Уайта, О. Шпенглера, Н. Данилевського, А. Тойнбі, у. Ростоу, Д. Белала. Особливості формування цивілізацій. Розгляд поняття трансформації, вивчення різновидів трансформації. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – дискусія. Тема 3. Трансформації як предмет філософського дослідження, цивілізаційні концепції	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: зміни, рух, трансформації. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Разом змістовий модуль 1	54		
Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 4. Історичні типи цивілізацій	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: аналіз історичних типів, критерії цивілізації, поняття світової та локальної цивілізації, сучасні цивілізації: західна (християнська), слов'яно-православна, ісламська (мусульманська), індуська, конфуціанська (китайська), синтоїстська (японська), латиноамериканська, африканська. Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 5. Соціальні трансформації сучасних цивілізацій	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: проблеми глобалістики, мультикультуралізму. Джерело [1, 2, 4, 5, 6]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 6. Специфіка українських цивілізаційних трансформацій.	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: історія української цивілізації, основні аспекти української складової, сучасні тенденції, віхи та напрямки розвитку української цивілізації. Джерело [1, 2, 4, 5, 6].	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань

		2. Самотестування.	завдань
Разом змістовий модуль 2	54		
Разом	108		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності										
	Загальні					Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6
1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.							+				
2. Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.								+			
3. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.							+				
4. Володіти технологіями та методами у сфері соціальних відносин.										+	

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення

екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведені підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	4		5	7	5	21
Тема 2	4		5		5	14
Тема 3	4			6	5	15
Разом змістовий модуль 1	12		10	13	15	50
Змістовий модуль 2						
Тема 4	4	6	5		5	20
Тема 5	4	6	5		3	18
Тема 6	4	6			2	12
Разом змістовий модуль 2	12	18	10		10	50
Разом						

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ніколенко К.В. Цивілізаційні трансформації сучасності: Курс лекцій / К.В. Ніколенко. – м. Кривий Ріг. – 2018. – 86с.
2. Білорус О. Г. Глобалізація і національна стратегія / О. Г. Білорус. – К. : ВО “Батьківщина”, 2001. – 300 с.
3. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи: Методологічні аспекти / А. С. Гальчинський. – К. : Либідь, 2006. – 312 с.

Допоміжна

4. Авксентьева Т., Чорна Н. Політична участь в умовах модернізації українського суспільства / Т. Авксентьева, Н. Чорна // соціально-політичні та соціально-правові проблеми сучасності: Зб.наук.статей (за матеріалами XV Харківських політологічних читань). – Харків: НЮАУ, 2004. – С. 3–5.
5. Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст) : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Віктор Петрович Андрущенко. – К. : Тандем, 2000. – 416 с
6. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д. Белл ; [пер. с англ., ред. В. Л. Иноземцев]. – М. : Academia, 1999. – 785 с.
7. Горбатенко В. П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть : монографія / В. П. Горбатенко. – К. : Академія, 1999. – 240 с.
8. Дмитренко М. А. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції / М. А. Дмитренко ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – Ін-т оперативної діяльності та держ. безпеки. – К. : Знання України, 2008. – 544 с.
9. Инглхарт Р. Культура и демократия / Р. Инглхарт // Культура имеет значение. Каким образом ценности способствуют общественному

- прогрессу / [под ред. Л. Харрисона, С. Хантингтона]. – М. : Московская Школа Политических исследований, 2002. – С. 106–129.
10. Инглхарт Р. Постмодерн: меняющиеся ценности и изменяющиеся общества Р. Инглхарт // Полис. – 1997. – № 4. – С. 6-32.
 11. Катаев С. Консервативні та модернізаційні компоненти соціокультурної трансформації / С. Катаев // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 1. – С. 76-81.
 12. Спенсер Г. Синтетическая философия / Гербарт Спенсер [пер. с англ.]. – К. : Ника-Центр: Фирма “Вист-С”, 1997. – 511 с.
 13. Сравнительное изучение цивилизаций : [хрестоматия / сост. ред. и вст. ст. Б. С. Ерасова]. – М. : АСПЕКТ–ПРЕСС, 1999. – 556 с.
 14. Толстоухов А. Глобальна криза цивілізації як криза управління індустріальним суспільством / А. Толстоухов // Вісник. Філософія. Політологія. – 2002. – № 38–41.

Інформаційні ресурси

15. Електронний ресурс <https://www.academia.edu/> – Заголовок з екрану.
16. Електронна повнотекстова «Бібліотека Ихтика» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ihtik.lib.ru>. – Заголовок с екрана.
17. Електронна повнотекстова «Бібліотека Гумер» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php?mode=author. – Заголовок с екрана.
18. Журнал «Філософские науки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.academyrh.info>. – Заголовок с екрана.